

Prof. Dr. İlhan KUM
(1927 - 2001)

Prof. Dr. İlhan Kum’u Uğurlarken...

Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü’nün kurucusu ve onursal başkanı, değerli hocamız Prof. Dr. İlhan Kum’u 3 Ocak 2001 tarihinde kaybettik.

Türk kütüphaneciliğinin son 30-35 yılını yaşayanlar ya da bu dönem içinde yetişenler İlhan Kum adının kütüphaneciliğimiz için ne denli büyük bir anlam taşıdığını çok iyi bilirler. Bu dönemde İlhan Kum’un doğrudan ya da dolaylı olarak Türk kütüphaneciliğini etkilemediği bir alan pek yok gibidir.

Mükemmel bir insan, görevinin bilincinde bir aydın ve çok yönlü girişimci bir kişiliği olan değerli hocamız Prof. Dr. İlhan Kum, 3 Nisan 1927 tarihinde Burdur’un Tefenni ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Ankara’da tamamladı ve 1945 yılında Ankara Atatürk Lisesinden mezun oldu.

Yüksek öğrenimine İstanbul’da Robert College’in (günümüzde Boğaziçi Üniversitesi) Mühendislik Fakültesinde başladıysa da, birinci yılın sonunda bozulan sağlık durumu nedeniyle Ankara’ya dönmek zorunda kaldı. Robert College’de geçen bir yılı İlhan Kum daha sonra “...bir yandan İngilizcemi ilerletirken, öte yandan da ileride kendime meslek olarak seçeceğim kütüphanecilik konusunda ilk anlamlı gözlemlerimi yaptığım dönem...” olarak değerlendirmiştir.

Ankara’ya dönüşünde bir süre Siyasal Bilgiler Fakültesinde görev yaptı. Bu arada önce Adnan Ötügen tarafından Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde yürütülen kütüphanecilik kurslarına, daha sonra da Milli Eğitim Bakanlığının daveti üzerine ülkemize gelen Lawrence S. Thompson’un Milli Kütüphane’de açtığı kütüphanecilik kurslarına devam etti. ABD’de kütüphanecilik konusunda üniversitede öğretime devam etme isteğini olumlu karşılayan Thompson’un desteği ve yönlendirmesi üzerine 1952 yılında Kentucky Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümüne kayıt yaptırdı. Lisans öğrenimini sürdürürken Kentucky Üniversitesi Kütüphanesinde çalıştı. 1955 yılında öğrenimini başarıyla tamamlayarak kütüphanecilikte lisans derecesini aldı. Aynı yıl, Kentucky Üniversitesinde kütüphanecilik alanında yüksek lisans çalışması yapmak için kaydını yaptırdı ve 1957 yılında da bu programı tamamladı.

1959 yılında yurda dönen İlhan Kum, Ankara Amerikan Haberler Merkezinde Türk-Amerikan Dernekleri Koordinatörü olarak görev yaparken, eşi Prof. Dr. Eren Kum hanımla 8 Ekim 1959 tarihinde evlendi.

İlhan Kum’un ABD’de almış olduğu eğitimi ve kazanmış olduğu deneyimleri Türkiye’de uygulama alanına aktarması Ekim 1960’da başlar.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kütüphanesinde müdür yardımcısı olarak görev yaparken tanıştığı Prof. Dr. İhsan Doğramacı'nın, ileride Hacettepe Üniversitesi'ne dönüştüreceği Ankara Üniversitesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Enstitüsünde modern bir tıp kütüphanesi kurma teklifini kabul eder. 31 Ağustos 1961 tarihinde atandığı bu yeni görevi yürüttüğü sıralarda Hacettepe Üniversitesinin kuruluş çalışmalarında da aktif olarak yer aldı. 1967 yılında Hacettepe Üniversitesinin kuruluşu tamamlandığında, bu üniversitenin en gözde birimi olan kütüphanesi de özellikle sağlık bilimleri alanında verdiği hizmetlerle, Türk Kütüphanecilik tarihinde kendisinden sonra kurulan birçok üniversite kütüphanesine örnek olma nitelikleriyle dikkatleri çekmekteydi. Gerçekte Prof. Dr. İlhan Kum'un sadece bu katkısı, onun Türk toplumuna olan borcunu cömertçe ödemiş örnek bir insan olarak tanınması için yeterlidir. Ancak, Prof. Dr. İlhan Kum'un hiç yorulmak bilmeyen çok yönlü girişimciliği sonucu kurulan Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü ile bu bölümde Bölüm Başkanı olarak yaptığı katkılar, İlhan Kum adının Türk kütüphanecilik tarihindeki konumunu çok daha anlamlı kılmaktadır.

Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümünün kuramsal alt yapısı, hocamızın 1970 yılında tamamladığı "Türkiye'de Kütüphanecilik Eğitimi" başlıklı doktora çalışması çerçevesinde biçimlenmiştir. Tıp kütüphaneleri ve kütüphaneciliği konularına olan ilgisini de her zaman için canlı tutmaya çalışan hocamız, 1975 yılında "Türkiye'de Tıp Kütüphaneleri" tezi ile doçent, 1980 yılında da profesör oldu.

Bugün sayısı bine yaklaşan Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü mezunları, yetişmelerini değerli hocamızın bitip tükenmeyen çabalarına borçludurlar. 1981 yılında geçirmiş olduğu "serabra-vasküler" rahatsızlığına rağmen Bölüm Başkanı olarak görev ve sorumluluklarını yürüten hocamız, Ağustos 1992'de kendi isteği üzerine emekliye ayrıldı.

Biz kütüphaneciler onunla güçlüydük. Çoğumuza biçim, güç ve canlılık kazandırdı. Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü çalışanları için İlhan Kum sadece bir bilim adamı, bölümümüzün kurucusu ya da bölüm başkanı değildi; bunun çok daha ötesinde, emekli olduktan sonra dahi karşılaştığımız her sorunda başvurduğumuz, fikirlerinden yararlandığımız örnek bir insandı.

Değerli hocamız Prof. Dr. İlhan Kum'u ve hepimize örnek olan davranışlarını hiç unutmayacağız. Onu gerçekten çok özleyeceğiz ve çok arayacağız.

Hocamızın sevgili eşi, çocukları ve yakınları başta olmak üzere tüm meslektaşlarının, arkadaşlarının ve öğrencilerinin başı sağolsun.

Prof. Dr. İrfan Çakın
H.Ü. Kütüphanecilik Bölümü